

از لابلای یادداشت‌ها و نیشته‌های روزمره ام

پس از ظنین نوای صلح ، شیپور جنگ در کشور بگوش می رسد معضل کشور عزیز ما و موضعگیری دول کشورهای آسیای میانه برگشت "طالب" ها بمیدان های درگیری با نوع تفسیر موافقتنامه

روند مصالحه در کشور و ضرورت برداشتن گام های مؤثر بعدی
نقش "طالب" ها و سردرگمی دیپلوماسی فعال ایالات متحده
محدود نمودن ظرفیت های ایجاد صلح و ثبات در کشور
ارائه اظهارات و بیان مفکوره های غرور آمیز

صلح در نوع خویش مفهومی است خوشایند و دلپذیر. جنگ در مجموع پدیده ایست زشت و ناپسند. زمانیکه اصل منطق، استدلال، تدبیر، جمع مغز سرد و... کنار زده شود، جنگ و درگیری های مسلحانه وارد مناسبات اجتماعی می گردد. جنگ چه عادلانه و چه غیر عادلانه، سبب بیار آمدن زیان های عظیم و هنگفت اقتصادی، اجتماعی و سیاسی بطرف های شامل جنگ و درگیری های مسلحانه شده، شیرازه اجتماع را از هم گسیخته و مردم را در حلقه های کوچک قومی، سمتی، زبانی، مذهبی و حتا قبیله‌ای تعریف می نماید. هیچ جنگ و درگیری، ننگ آورترو شرم آورترو از جنگ های بین خودی و دامن زدن تنفر قومی، مذهبی و سمتی و... که در داخل محدوده یک کشور برافروخته می شود، نیست. صلح برای شهروندان کشور ما، بویژه برای نسل کنونی افغانستان یک رویا پنداشته می شود. کمتر افغان را می توان سراغ نمود که آینده خویش را بدون دغدغه های جنگ حتا تصور نماید. گره کور درگیری های مسلحانه که جامعه افغان ها را به جزیره های جدا از هم مبدل نموده، چه زمانی گشوده خواهد شد؟

در سر آغاز نیشته حاضر، فراموش خاطر ما نشود که هم جانب دولت افغانستان و هم "طالب" ها در حال تدارک و آماده سازی جنگجویان شان بمنظور آغاز جنگ پیروزمندانۀ کوچک می باشند که می تواند به یک درگیری خونین و بزرگی مبدل گردد، آنها بمشکل به نظر و موقف ایالات متحده اهمیتی قایل می باشند. پس از سال های متمادی و پیه می، جنگجویان افغانی برای نخستین مراتبه بدون توجه لازم به واشنگتن، با اقداماتی متوسل گردیدند. در اینجا سخن از آغاز عملیات بهاری "طالب" ها بویژه زمانی که برمحلای ملکی و مراکز پولیس در بسیاری از شهرها و ولایت کشور حملاتی را سازماندهی و اجرا می نمایند، در میان می باشد. تیم اشرف غنی از اطمینان های پیه می و مکرر واشنگتن خسته شده اند. آنها چنین اقامۀ دعوا می نمایند کاینبار افراط گرایان، سلاح بر زمین گذاشته و با مقامات جمهوری اسلامی افغانستان وارد سازش و معامله خواهند شد. زیرا مانند هر معامله اقتدار سیاسی با طرف مقابل، قایل گردیدن برخی امتیاز به جناح های مطرح، امکانات دستیابی با اهداف مورد نظر را عملن بوجود می آورد. اما متوجه باید بود کاجزای موجود و بهم پیوسته قضایای کشور را نباید بگونه مجزا از هم مورد مطالعه قرارداد. اما همه با این نظر موافقتند که در کارزار درگیری های مسلحانه باید قواعد بازی مراعات گردد. چندی قبل، ریاست جمهوری کشور اعلام نمود که بیشتر از این برهائی زندانیان "طالب" اصلن مبادرت نخواهد ورزید. چه، آنها بمجرد رهائی از زندان، مجددن به میدان های نبرد برگشته و با انجام اقدامات انتحاری و انتقامجویانه بویژه به قتل و کشتار شهروندان ملکی کشور ادامه می دهند. مطابق اطلاعات داده شده، نخستین اقدام رهأ شده ها در این امر خلاصه گردید که آنها مجددن سلاح برداشته و در صدد تداوم درگیری های مسلحانه همت گماشتند که در پس زمینه حملات پیشبینی شده بهاری "طالب" ها، تکرار اقدامات اینچنینی کاملن متصور میباشند. مدتی قبل، معاونت ریاست جمهوری کشور اعلام نمود که "طالب" ها، عده ای از افراد به گروگا

ن گرفته شده را گویا بمنظور "اصلاح سایرین"، سربریدند. وضعیت اینچینی، نمایندگی از خشونت های تعریف شده آنها می نماید.

اشرف غنی بگونه جدی از "طالب"ها تقاضای قطع مناسبات شان با پاکستان را نمود. نامبرده یادآور شد که "طالب"ها حاکمیت کنونی کشور ما را دست نشانده و اشنگتن می شمارند، اما حاکمیت سیاسی کشور ما چگونگی فعالیت ها و عملکردهایش را از مدرک جیب های ژنرال های اسلام آباد تنظیم نمی نمایند.

اما بیانیه های غیر معمول نظامی در کابل بدلائیل دوگانه ذیل دستخوش تغییر میگردد: تکوین تغییرات در ایالات متحده، این اولن و دیگری هم اصل اعتماد بنفس نیروهای خودی. قابل یاددهانی پنداشته می شود که کاخ ریاست جمهوری کشور، مدت ها قبل در مورد نتایج بدست آمده در مؤافقتنامه دوحه میان ایالات متحده "طالب"ها شک و تردید داشت. اما دونالد ترامپ بشدت طرفدار آن بود تا جایی که ممکن می باشد، در عرصه و بخش دیپلوماتیک، حداقل هم اگر شده، مؤفقیتی نصیبش شده و با امضای توافقنامه حتا اگر روی کاغذ هم شده، زمینه فراخواندن نظامیان کشورش را از اراضی کشور ما فراهم نموده و بحل و فصل قضایای موجود مؤفق گردد.

نباید فراموش نمود که دورنمای معامله ایالات متحده با "طالب"ها در هاله ای از ابهام قرار دارد. در امتداد سال پار، عوض صلح و آرامش، شهروندان کشور با خشونت های فزاینده ای مواجه گردیدند. اما چنین وضعیتی برای جنگجویان مخالف بمفهوم تسلیم بلا قید و شرط ایالات متحده افاده گردید. سیاست ترامپ بوضاحت کامل، شکست عملکردها و خنثا گردیدن برنامه هایش را عملن باثبات رسانید. چنین وضعیتی، همچنین بمثابة سیلی محکمی برخ آنده از متحدان ناتو کازتوفق یادشده حمایت بعمل آوردند، محسوب می گردد.

اکنون که در کاخ سپید، امر جدیدی جابجا گردیده که در عرصه سیاست خارجی، فرد سازگارتری بنظر می رسد. با وجود آنکه طی نخستین روزهای ورود به کاخ سپید، بایدن به فراخواندن نظامیان کشورش از افغانستان تأکید بعمل آورد، اما وزرای دفاع ناتو طی نشست پسین فیصله بعمل آوردند که نباید خروج عجلانه نظامیان در دستور کار آنها قرار داده شود. در این مورد وزیر دفاع ایالات محده در نشست وزیران دفاع ناتو به متحدان این کشور اطمینان داده که ایالات متحده از افغانستان "خروج عجلانه ویی نظمی" نخواهد داشت. همچنان نامبرده یادآور شد که در حال بررسی کامل شرایط توافقنامه صلح ایالات متحده با "طالب"ها می باشد تا مشخص شود که طرف های درگیر به مفاد این توافقنامه پایبند بوده اند یا خیر.

دموکرات ها چنین می پندارند که به تطبیق و اجرای عملی آنچه ترامپ در توویت هایش در مورد روابط بین المللی و سیاست جهانی می نوشت، نباید مبادرت ورزید. چه آنها متیقن اند که سیاست های ترامپ، بگونه ای شرکا و متحدان سابقه و قبلی ایالات متحده را بحاشیه رانده و اکنون باید با جهانیان کارشود.

در وضعیت کنونی، سیاست و اشنگتن، در مورد کار با جامعه جهانی، قبل از همه با موضعگیری و موقف ناتو مشابه می باشد. نیروهای موجود (نظامیان ناتو) در اراضی کشور ما چنین می پنداشتند که باید منتظر آغاز مذاکرات و قطع روابط "طالب"ها با "القاعده" و قطع و توقف جهاد در افغانستان بود تا در مورد کاهش نظامیان یاد شده اقدام نمایند، اما اکنون طی نشست وزرای دفاع ناتو، تصمیم اتخاذ گردید تا بادر نظر داشت وضعیت موجود، فراخواندن و یا کاهش نظامیان یادشده را به بعد موکول نمایند.

مهمترین مسأله ای را که باید بخاطر سپرد، اینکه موضع و موقف امریکایی ها و "طالب"ها هر چه باشد، اما مقامات رسمی کشور بگونه مستقیم در این معامله اصلن دخیل نیستند، این بدان معنا تلقی می گردد که تجدید نظر در مورد آن نیز اصلن به اشرف غنی بستگی ندارد. علاوه بر آن، تعداد نظامیان امریکایی، بگونه واقعی در کشور ما بحد اقل رسیده است. و اشنگتن چندی قبل بتعداد پنج پایگاه نظامی ایالات متحده را در ولایت های هلمند، ارزگان، پکتیا و لغمان نیز از میان برداشت.

اگر ایالات متحده بدون شرکت و حضور دولت افغانستان با "طالب"ها معامله ای انجام داده و در صدد فراخواندن نظامیان از اراضی کشور ما می باشد، در چنین وضعیتی، چرا و به چه دلیلی مطیع و گروگان منافع ایالات متحده باید بود؟

این فکر احتمالن بذهن اشرف غنی خطور نموده و بر همین بنیاد، از همان لحظه انتخاب مجدد به مقام ریاست جمهوری کشور، نامبرده به ستون های قدرت اطرافیان خویش حساب باز نمود. برای تیم رئیس جمهور غنی، موضوع یادشده بمثابة سؤال بقا محسوب می گردد. همه شهروندان کشور از سرنوشت دکتور نجیب الله واقف اند. هفت سال پس از عودت نظامیان شوروی از افغانستان بکشورشان، "طالب"ها، نامبرده را با برادرش به

قتل رسانیده و اجساد آنها را در شهر کابل بدار آویختند.

اشرف غنی با در نظر داشت وقایع اتفاقیه در کشور، در صدد آن شد تا بدون معاونت و کمک های ایالات متحده، بمنظور مقابله مستقلانه علیه تشدد گرایان به تشکل و سازماندهی نیروهای نظامی وفادار مبادرت ورزد. بر این بنیاد، شورای امنیت ملی کشور و دولت جمهوری اسلامی افغانستان اعلام نمودند که تقلیل در شمار و تعداد نظامیان خارجی در امر ثبات و امنیت در کشور تأثیری بجا نخواهد گذاشت و قوت های مسلح کشور بگونه مستقلانه قادر بانجام مبارزه بر ضد "طالب" ها می باشند.

در واقع، زمینه های معینی برای بیان اظهار نظرهای اینچنینی وجود دارد. در جریان سال پار، نظامیان امریکایی باستثنای سه یا چهار حمله هوایی، در عملیات جنگی در کشور عملن سهم نداشتند، با وجود آنهم، "طالب" ها قادر با شغال و تصرف حتا یک شهر هم نشده و از بسیاری محلات نیز بیرون رانده شدند. نظامیان افغان بگونه مستقلانه موفق بدفع تمامی حملاتی گردیدند که توسط مریبان پاکستانی طرح و در دست اجرا قرار میگرفت. این واقعیت که مقامات دولتی کشور بمنظور دفع حملات مخالفان مسنح آمادگی می گیرند، می توان آنرا بمثابه واقع گرایی آنها محسوب نمود که در زمینه هیچگونه توهمی درباره آتش بس با شبهه نظامیان ندارند.

از جانب دیگر، ممکن غنی مانند کرزی، فقط یک چهره خوب را روی یک بازی بد قرار دهد. در نهایت امر، تقابل و رویارویی های نسبتن موفقیت آمیز "طالب" ها در امتداد سال ۲۰۲۰ بمفهوم پیروزی و موفقیت نهایی برای آنها محسوب نمی گردد. اما نباید فراموش نمود که حاکمیت دولتی نه بمفهوم وسیع کلمه در گل جنگ کشور، بلکه بمفهوم محدود کلمه در درگیری و زود خورد های یاد شده برنده گردید.

بسیاری ها چنین می پندارند که نیروهای مسلح کشور ممکن به تنهایی قادر به کنار آمدن باشند. چه در صورت معکوس آن، مقامات دولتی کشور اگر با اقدامات مورد نظری متوسل می گردید، در آن صورت در امتداد مدت زمانی ۲ - ۳ سال پسین شاهد تغییرات جدی تر و درشت تری می بودیم، اما خاطر نشان می گردد که هیچیک از طرف های موجود، بویژه از طریق نظامی و محاروبی قادر بموفقیت و پیروزی بر طرف دیگر نخواهند بود. از آنجایی که "طالب" ها بگونه واضح و روشنی به پیروزی های نظامی و حربی شان متیقن نمی باشند، بنابراین، در کنار نمایش قدرت در درگیری های نظامی، در عرصه دیپلوماتیک نیز بگونه ای فعال گردیده و آمادگی های شان را بمنظور آغاز و تداوم دیالوگ و گفتگوهای مسالمت آمیز، به تصویر می کشند.

بمنظور انجام دیدار و گفتگو، هیأت "طالب" ها، نخست به مسکو و پس از آن به تهران سفر نمودند. آنها در مسکو با ضمیر کابلوف نماینده ویژه رئیس جمهوری فدراتیف روسیه در امور افغانستان و در تهران با جواد ظریف وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران ملاقات نمودند. نماینده ویژه وزارت امور خارجه ایران طی مصاحبه ای اظهار نمود که ملاقات یاد شده بابتکار تهران و پس از انجام مشوره هایی با دیپلومات های روسیه و آلمان و نماینده ویژه سازمان ملل انجام پذیرفت. بگونه طبیعی، در کنار سایر مسایل و قبل از همه، مسأله احیای پروسه صلح و مصالحه در کشور در صدر موضوعات مورد بحث قرار داشت. خوب، فقط اینبار، ایالات متحده بمثابه داور اصلی میدان بازی خواهد بود.

قابل یاد دهانی پنداشته می شود که بگونه طبیعی، هیچگاهی موضعگیری ایران بر بنیاد آنچه درواشنگتن اتفاق می افتد، قرار نداشته است. همه باین امر معترف می باشند که تنها و تنها مسأله حل و فصل صلح آمیز قضایای کشور از مسیر بهم پیوسته و با اشتراک سایر اقوام، ملیت ها، اقشار، گروه های اتنیکی و نژادی و مهیا گردیدن امکانات سهمگیری توده های میلیونی کشور بمنظور اعمار کشور جنگ زده ما امکان پذیر می باشد. نباید فراموش نمود که برای ایالات متحده انتخاب بیشتری وجود ندارد، مگر اینکه به فعالیت ها و عملکردهای نظامی و جنگی طولانی مدتش در منطقه پایان بخشیده تا با قطع درگیری های مسلحانه، شهروندان کشور عزیز ما بالتیام زخم های ناشی از جنگ های دهه های پسین در کشور شده و در صدد رفع عواقب و پیامدهای جنگ و درگیری های مسلحانه چهار دهه در کشور عزیز ما همت گمارند.

در مورد منطقه بایست متذکر گردید که جمهوری های آسیای میانه، بویژه کشورهایی که با افغانستان دارای مرز مشترک می باشند، بمثابه گروگان ها و بازیگران ناخواسته در بازی های سیاسی قدرت های بزرگ مبدل گردیده اند.

از یکجانب، کشورهای تاجیکستان، ازبکستان و ترکمنستان بموجودیت و تداوم درگیری های مسلحانه در کشور ما بگونه ای عادت نموده و خو گرفته اند و از جانب دیگر، آنها بمنظور رعایت احتیاط، قوت ها و قطعات نظامی

شان را در مرزهای مناطق متشنج و ناآرام نیز جابجا می نمایند.

مدتی قبل، رئیس جمهور تاجیکستان، طی ایراد بیانیه ای در پارلمان آن کشور به تحکیم مرزهای کشورش با افغانستان تأکید بعمل آورد. دوشنبه، قضایای کشور ما را از جمله بمثابة درگیری منطقوی بویژه در بستر بین المللی و جهانی مورد مطالعه و بررسی قرار می دهد. رئیس جمهور کشور تاجیکستان بمنظور مقابله با حوادث و اتفاق ها بگونه جدی به قوت های مسلح کشورش هدایت آمادگی با هر نوع اقدام ضد منافع ملی آن کشور را داده تا در مورد آمادگی های لازمی درباره یادشده را در نظر داشته باشند.

دست اندر کاران امور مربوط به کشور عزیز ما خاطر نشان می نمایند که آمادگی هایی بمنظور آغاز حملات بها ری، بگونه بی پیشینه ای در کشور ما به حدت و شدت بیشتری در شرف تکوین می باشد، چه "طالب" ها در صدد جبران شکست ها و عدم موفقیت های سال ۲۰۲۰ در کشور می باشند.

مسؤلان امور در آسیای میانه چنین اظهار نظر می نمایند از آنجایی که "طالب" ها در صدد انجام عملیات جنگی از جمله در ولایت های بلخ، کندز و تخار می باشند، بنابراین، ضرورت آن بگونه جدی احساس می گردد تا مرز های کشور های یادشده برای مدت زمان ۵ - ۶ ماه آینده مسدود گردد.

در کشور تاجیکستان با موجودیت و حضور نظامیان کشورهای همسو، امکانات دفع و طرد هر نوع اقدام مسلحانه باند گروه های مخالفان مسلح در آن کشور عملن موجود می باشد.

کارشناسان امور نظامی یادآور می شوند که در امتداد سال روان، متن جنگ و درگیری های مسلحانه آغاز شده بویژه در مرز افغانستان تاجیکستان به نقطه داغ درگیری های یادشده مبدل خواهد گردید.

بسیاری از دست اندر کاران مسایل مربوط، باین عقیده می باشند که در امتداد سال روان در عده ای از کشورهای، مجدداً درگیری های مسلحانه آغاز گردیده و از دستاوردهای سال ۲۰۲۰ که با درگیری های متنوع و زد و خوردهای منطقوی و گسترش سریع ویروس کرونا مشخص می گردد، پیشی گیرد.

بر بنیاد محاسبات کارشناسان، در امتداد سال روان، خشونت ها بیش از پیش گسترش حاصل خواهد نمود، اما در مورد عواقب آن تاکنون پیشبینی بعمل نیامده است.

قرار آخرین اطلاعات، قرار است تا در جریان سال روان، بیشترین تعداد نظامیان ایالات متحده و ناتو، سرزمین و اراضی کشور ما را ترک نمایند.

مکررن باید یادآور شد که وزیر دفاع ایالات متحده در نشست وزیران دفاع ناتو به متحدین آن کشور اطمینان داده که ایالات متحده "خروج عجولانه و بی نظمی" از افغانستان نخواهد داشت.

نامبرده همچنان یادآور شد که آنها در حال بررسی کامل شرایط توافقنامه صلح ایالات متحده با "طالب" می باشند تا مشخص شود که طرف های ذیدخل در اصول، آیا به موافقتنامه بدست آمد بمفهوم کُل آن پابند بوده اند یا خیر.

یکشنبه ۳ ماه حوت سال ۱۳۹۹ خورشیدی